STICHTING

April 1997

FORT ORDONNANS

UITGAVE: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM 'FORT AAN DEN HOEK VAN HOLLAND'

Onderscheiden met Coehoorn-penning

Medewerkers trots nieuwe seizoen in

De vrijwilligers van het Fort aan den Hoek van Holland vinden het in feite heel gewoon wat ze doen. Natuurlijk is het leuk als iemand z'n bewondering of waardering uitspreekt voor hun werk, maar er echt bij stil staan... Toch gebeurt er soms iets. waardoor iedereen toch wel met een tikkeltje trots verder gaat. Zo'n gebeurtenis was de toekenning van de Coehoorn-penning.

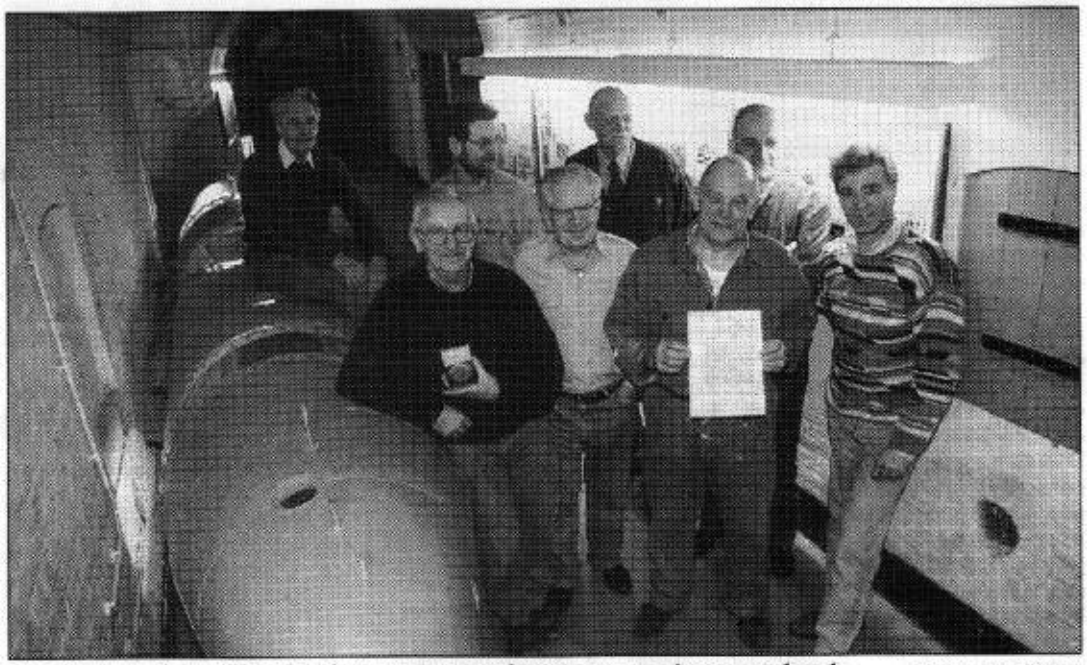

Een deel van de 'middagploeg' poseert even vol trots met penning en oorkonde. Foto: Westlands Fotoburo

Het gaat hier om de penning met oorkonde van Menno van Coehoorn, die stichting die zich inzet voor het behoud van de vestingwerken in ons land.
Tijdens een bijeenkomst in Bodegraven eind vorig jaar van verenigingen en stichtingen van Vestingwerken die zijn aangesloten bij Menno van Coehoorn, werd Fort-voorzitter Jan Wouters tot zijn grote verrassing naar voren geroepen. En kreeg de penning overhandigd door J. Zielhuis, de vice-voorzitter van de Stichting Menno van Coehoorn.
De prestigieuze onderscheiding werd toegekend vanwege de enorme prestatie die de afgelopen tien jaar door de vrijwilligers is verricht. Van een verwaarloosd verdedigingswerk wisten zij, zo prees Zielhuis, een internationaal bekend museum te maken.
In de bij de penning behorende oorkonde zegt de Stichting het Fort te hebben willen onderscheiden 'vanwege het sinds de oprichting op 12 augustus 1986 gevoerde beleid en dan met name het nemen van initiatieven tot het wekken van belangstelling voor het Fort, alsmede het zorgvuldig beheren en op voortvarende wijze onderhouden van het Fort en de inrichting.'
Verder worden genoemd 'het inrichten van het fort als museum en het creeren van een organisatie, die grote aantallen bezoekers kan rondleiden; het in goede samenwerking met het Legermuseum te Delft uitbouwen van de collectie, waardoor het Fort nu erkend is als Nederlands Kustverdedigingsmuseum en zodoende op effectieve wijze heeft bijgedragen aan het bereiken van de doelstellingen van onze stichting'.

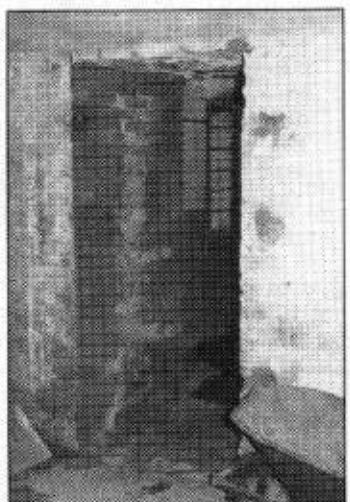

Vraag niet wat dat aan inspanningen heeft gekost...

Foto: Piet van Noort

Natuurlijk vindt iedereen in het Fort deze 'aai over de bol' gewoon hartstikke leuk. Maar tijd om er bij stil te staan, hebben de mannen en vrouwen eigenlijk niet, want er blijft natuurlijk genoeg werk aan de winkel...
De afgelopen maanden - de winterstop betekent dat iedereen nog harder aan de slag gaat - is gebruikt voor onder meer een aantal grote projecten. Zo wordt momenteel een van de eerste diorama's gerenoveerd.
En daarnaast - de regelmatige bezoeker zal niet weten wat hij ziet - is er van de oude vertrouwde bar, het bruine cafe, niets meer over gebleven. Alles is gesloopt, kaal gemaakt, leeg gehaald. Maar natuurlijk komt er weer een bruin cafe terug. Mooier, beter ingedeeld met de bar aan de raamzijde en vooral gemakkelijker voor de medewerkers. Want nu is er tussen de bar en de keuken - vraag niet wat dat aan inspanningen heeft gekost...- een verbinding gemaakt. Niet meer omlopen dus, maar gewoon alles dicht bij de hand.

INHOUD

2
Herinneringen van een vaandrig

4
Kinderfeestjes-team aan de slag gegaan

5
Bunkertje geplaatst op voorterrein Fort

Herinneringen van een vaandrig:

'Ik gaf ze anderhalf uur voor 'achter de batterijen'

In de vorige Fort Ordonnans haalde C.C. van den Heuvel herinneringen op aan 13 mei 1940, toen hij ooggetuige was van de laatste kabinetsvergadering op Nederlandse bodem, die in het Fort werd gehouden. Maar het Hoekse verhaal van Kees van den Heuvel begint al enkele jaren eerder. Hierbij het verhaal.

Na zijn HBS-tijd koos de jonge dienstplichtige Hagenaar tijdens zijn opleiding tot reserve-officier voor de kustartillerie. Opgegroeid nabij de zee en de duinen, wilde hij daar graag bij in de buurt blijven.
'Ik kreeg eerst een algemene opleiding van vijf maanden in de Hojel-kazerne in Utrecht. Daarna ging ik voor een verdere opleiding van drie maanden naar Den Helder, naar 'de ziel' van de kustartillerie.'
'Daarna moest ik twee maanden naar de troep. Zo kwam ik in Hoek van Holland terecht. Dat was in 1938.'

Ingekwartierd

Sergeant in opleiding Van den Heuvel werd ingekwartierd bij Ds. De Jong. 'Hij heeft me later nog getrouwd.'
Ds. De Jong zou tijdens de oorlogsjaren in het verzet gaan en is uiteindelijk geexecuteerd.
In april 1939 kreeg Van den Heuvel de 'Buitengewone Oproeping Uitwendige Veiligheid'.
'Het was de voormobilisatie. Ze dachten toen overigens nog, dat de Duitsers uit zee zouden komen. Als dat zo was geweest, hadden we ze echt in de pan gehakt.'
'In augustus volgde de algemene mobilisatie en werd de 'zaak' ook in Hoek van Holland aangevuld.'

Troep

Teruggaand in zijn herinneringen naar april 1940 weet Van den Heuvel zich nog uitermate goed voor de geest te halen dat het in De Hoek destijds 'een grote troep' was. Hij zelf kreeg de opdracht een kampement - batterij 6 - in te richten nabij de semaphoor. 'Ik moest ervoor zorgen, dat de batterij bedrijfsklaar werd gemaakt. Maar dat was toch sneller gezegd dan gedaan. Er was nog niks. We moesten alles van de grond af opbouwen.'
Zijn 'mannen' waren de 'herhalers' die gediend hadden voor hun nummer. Het waren grotendeels tuinders uit het Westland. De mannen hadden het niet gemakkelijk. 'Alle vrouwen van 's-Gravenzande tot aan De Lier weenden. En de mannen mochten niet weg. Velen voelden zich ongelukkig. Die bleven - van narigheid - huilen.'
'En daar stond ik als 22-jarige. Dan moest ik tegen mannen die tien jaar ouder waren, zeggen dat ze de situatie moesten aanvaarden.'

Informeren

'Het allerbelangrijkste vond ik op dat moment de mannen te informeren over wat er aan de hand was.'
Het viel Van den Heuvel - toen vaandrig - op, dat de manschappen uitermate slecht op de hoogte waren. 'De krant werd duidelijk niet goed gelezen. Men wist weinig over Hitler, over Mussolini.'
Hij begon aan een 'informatiecursus'. Elke ochtend aan het ontbijt stelde hij de mannen op de hoogte van de actuele situatie.
'Ik haalde mijn informatie voor een belangrijk deel uit de kranten. Daarnaast hoorde je veel tijdens de stafvergaderingen.'
'Het geven van informatie was een belangrijk middel om het moreel van de troepen hoog te houden. Bij mijn groep werkte het goed. Maar er waren toch problemen. De mannen dachten voortdurend aan hun tuinderijen, die lagen te verpieteren. Een aantal kon daar helemaal niet tegen. Ik denk dat van de honderd man het er tien na korte tijd niet meer zagen zitten. Je probeerde z dan tegen de lui die 'guts' hadden aan te zetten. Maar dat werkte niet altijd. Sommigen zouden nooit meer in de pas lopen en dat werkte kwalijk op het moreel van de rest van de troepen.'

Sporten

Om het moreel hoog te houden werd er ook gesport. Zo zou op een legendarische dag Van den Heuvel en zijn mannen een bijzondere wandeltocht gaan maken. 'Er kwam op een gegeven moment een delegatie van de batterij bij me. Vaandrig, zeiden ze, wij zijn allen tuinders. Onze gewassen staan te verpieteren. Wij willen onze tuinen zien. En we hebben allemaal vrouwen waar we weer eens naar toe willen, We willen wee eens een keer achter de batterijen...''
Ik zei: jongens ik begijp het.'
'Nou kunnen artilleristen eigenlijk niet lopen, dus ik dacht: ik ga met de troep op stap. En daar gingen we: met Vaandrig Van den Heuvel voorop naar 's-Gravenzande. Op het Marktplein legden ze de ransels en geweren af en ik gaf ze anderhalf uur voor 'achter de batterijen' en om te kijken in de tuinen.'
'Nou had ik natuurlijk zelf geen batterij in 's-Gravenzande en ik ging op een terrasje zitten. De mannen die uit andere dorpen en steden kwamen, zorgden voor de bewaking.'
'Zit ik net lekker achter een biertje op dat terras en wie komt daar over dat pleintje aan? De hoogste autoriteit, luitenant-generaal Van Andel, met zijn staf.
'Wie is verantwoordelijk voor deze rotzooi?', riep hij.'
'En daar zat vaandrig Van den Heuvel...'
'Wat is hier aan de hand?', vroeg Van Andel. 'Wel generaal', zei ik, 'het hooghouden van het moreel van de troepen is een van de belangrijkste zaken. Daarom houden we een mars, En dan zien ze ook hun vrouwen weer eens. En ze hebben hun tuinen weer eens geinspecteerd. Dat is moreel-opbouwend generaal.'
'Ik vind het maar een mager verhaaltje vaandrig', merkte Van Andel op. 'Ik overweeg welke straf ik zal opleggen.'
Ondertussen kwamen de mannen terug naar het Marktplein. Sommigen waren erg vermoeid. Ze lieten bepaald geen machoindruk achter. En ik moest natuurlijk ook nog terug naar De Hoek met dat stelletje.'
Van den Heuvel zou er overigens nooit meer iets van horen...

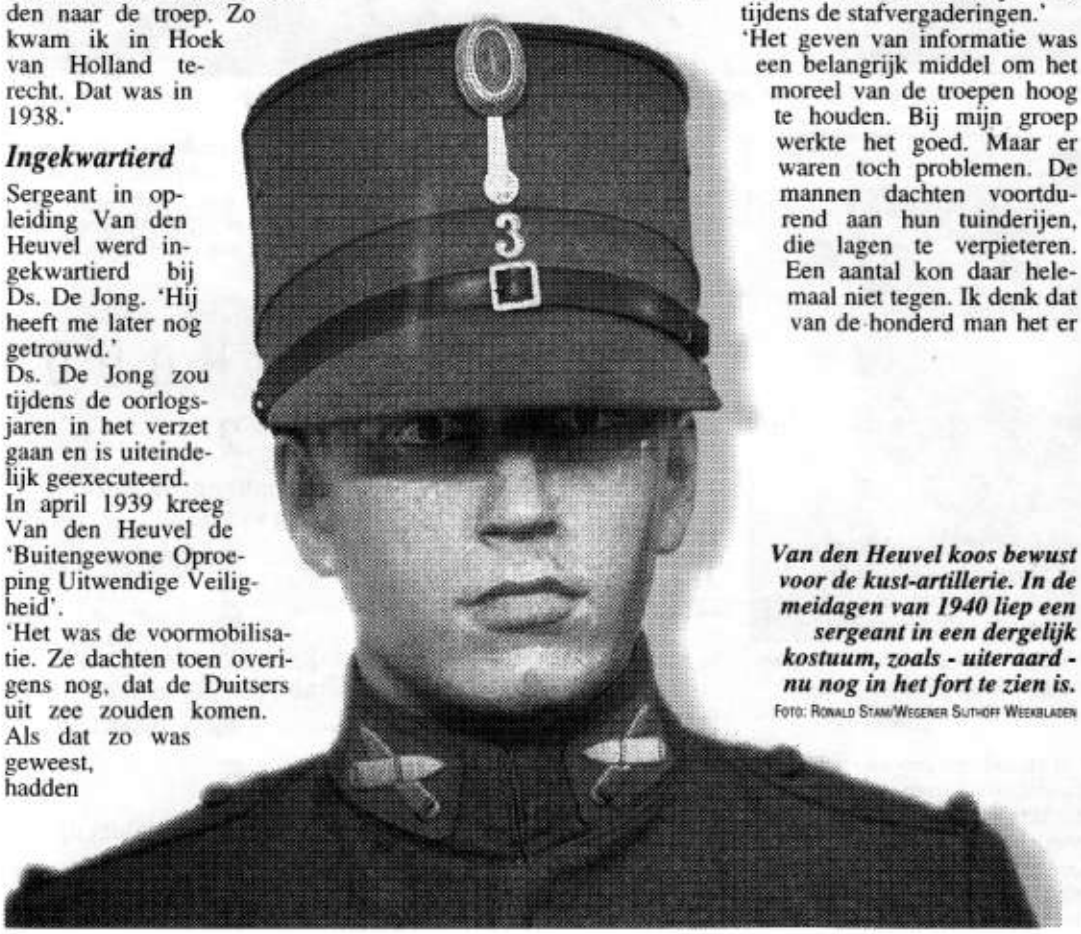

Van den Heuvel koos bewust voor de kust-artillerie. In de meidagen van 1940 liep een sergeant in een dergelijk kostuum, zoals - uiteraard - nu nog in het fort te zien is.
FOTO: RONALD STAM/WEGENER SUTHOFF WEEKBLADEN

Sandra Ruis en Esther van den Berg hebben een boek geschreven over de 'Lichting 1986-1996 van het 1e Vrijwilligerslegioen van het Fort aan den Hoek van Holland. Het boek verscheen op 31 augustus 1996 bij de viering van het tienjarig bestaan van het fort als museum. In de vorige Fort Ordonnans hebben we dat deel van het verhaal van Esther en Sandra de revue laten passeren, dat begint bij de mannen van het eerste uur en eindigt bij de twintigduizendste bezoeker op 10 mei 1987. Deze keer gaan we verder tot en met 1991.

De opbouw van het museum gaat in die jaren gestaag door.

FOTO'S: RONALD STAAL/WEGENER SUTHOFF WEEKBLADEN

Uit het '1e Vrijwilligerslegioen'

'Uiteindelijk vielen er toch een paar naar beneden'

In 1987 is het fort ook geopend tijdens de Nationale Monumentendag. Daarna gaan de deuren weer open in april en mei van 1988. In dat jaar wordt ook de aanzet gegeven voor de viering van het 100-jarig bestaan van het Fort in september 1989.
Om meer bekendheid te geven aan het Fort, wordt meegedaan aan het Westlands bloemencorso. Sandra en Esther: 'Greet Nijland heeft een oude legerjeep prachtig versierd met mooie bloemstukken. Het bord in de vorm van een granaat dat Piet van Noort heeft gemaakt, wordt achterop bevestigd. Zo rijdt het fort mee in de stoet.'

Ondertussen gaat het werk gewoon door en worden er 6735 bezoekers in het Fort ontvangen Het jaar daarop, 1989, komen er 7421 bezoekers de trap afgedaald. Het is ook een spannend jaar, niet alleen omdat het 100-jarig bestaan gevierd wordt. Sandra en Esther: 'Het fort als museum krijgt een steeds definitievere vorm. De Stichting kan van Domeinen het fort huren en wordt officieel medegebruiker.'
Het fort krijgt ook de eerste auto, een volkswagen pick-up. 'De auto wordt gebruikt om goederen te halen en te brengen. En dan gaat het vooral om het halen van materiaal bij bouwmarkten.'

Fort-poezen

Iedereen, die weleens in het fort is geweest, kent Maxiem en dochter Barbara.
De fort-poezen worden op 12 oktober 1989 verwelkomd. Ze zijn 'aangenomen' om een einde te maken aan de muizenoverlast, die Piet Hokke al eens een paar zeldzame, dure epauletten heeft gekost.
Esther en Sandra: 'Barbara en Maxiem lopen tijdens rondleidingen ook mee. Ze weten zo goed de weg in het fort dat ze soms een stukje afsnijden.'

Het fort heeft meer huisdieren gekend. 'Zo hebben er ook geiten van Bram van Vliet boven op het fort gelopen. Alhoewel geiten van nature gewend zijn om op rotsachtig terrein te lopen, zijn er toch een paar naar beneden gevallen. Dit was een van de redenen om ze uiteindelijk weg te halen.'

De trap af

In 1989 wordt het fort niet alleen verder opgeknapt, het krijgt ook een aantal geschutsstukken binnen haar muren. Om die op z'n plaats te krijgen, valt niet altijd mee. De ene keer moet er een heuse legertank aan te pas komen, de andere keer kiezen de medewerkers voor een alternatieve oplossing. Sandra en Esther: 'Het 3,7 cm pak-kanon wordt op een heel bijzondere manier naar beneden gebracht. Er wordt een touw aan de trekhaak van het fortbusje vastgemaakt. Aan de andere kant van het touw wordt het kanon bevestigd en heel voorzichtig en met veel geluk wordt het de trap afgereden. Hierdoor is vermoedelijk de levensduur van de trap met enkele jaren bekort.'
Alle werkzaamheden hebben maar een doel: het 100-jarig bestaan op 1 september. Er worden zelfs werkzondagen ingesteld om alles op tijd af te krijgen. Op die zondagen wordt er iets speciaals aangepakt, bijvoorbeeld slopen of poppen plakken. De officiele opening van de expositie wordt verricht door Frits Bolkestein, dan minister van defensie.

VERVOLG OP PAGINA 4

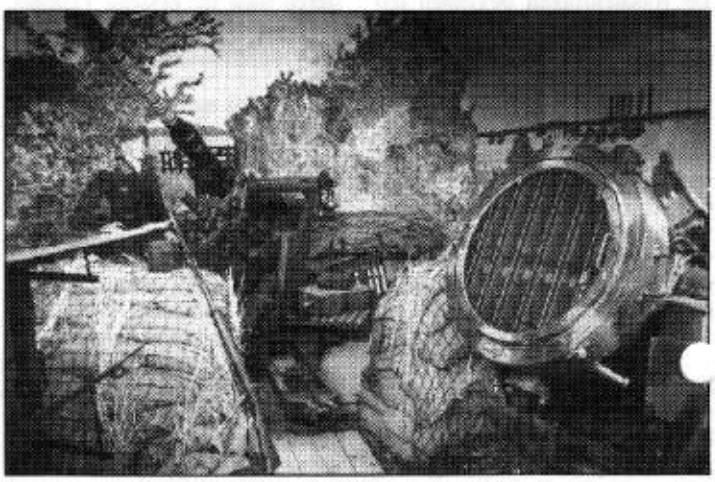

Er komen steeds meer diorama's bij.

FORT ORDONNANS

Uitgave van de stichting 'Fort aan den Hoek van Holland, beheerder van het Nederlands Kustverdedigingsmuseum, Stationsweg, Postbus 9, 3150 AA Hoek van Holland. Telefoon/fax (01747) 382898.

Voorzitter: Jan Wouters.

Redactie: Marijke Brabander
Vormgeving: Koos Jeremiasse
Druk: Johan Koopmans en Willem v.d. Stap

Openingstijden 1997

Het Kustverdedigingsmuseum is in 1997 geopend op 31 maart (2e Paasdag), 12 en 13 aprilo, 30 april (Koninginnedag), 3 en 4 mei, 19 mei (2e Pinksterdag), 7 en 8 juni, 5 en 6 juli, 2 en 3 augustus, 6 en 7 september, 13 september (Monumentendag), 4 en 5 oktober, 1 en 2 november. Op de zaterdag is het museum geopend van 13.00 tot 16.00 uur en op zondag van 11.00 tot 16.00 uur. De toegangsprijs bedraagt *f*4,50 voor volwassenen en 2,50 voor kinderen van 4 t/m 12 jaar en 65-plussers.

Rondleidingen op afspraak

Voor groepen van minimaal tien personen kunnen er op afwijkende tijden (eventueel ook in de avonduren, maar niet op zondag) rondleidingen worden georganiseerd. De kosten bedragen *f*4,- per persoon. (Voor scholen *f*3,- per persoon). Voor een afspraak, kan contact worden opgenomen met het Kustverdedigingsmuseum op (0174) 382898; met J. Admiraal (coordinator rondleidingen) op (0174) 383387 en met J. Wouters op (0174) 383128.

VVV rondleidingen

Via de VVV Hoek van Holland kan men individueel inschrijven op een rondleiding. Daarvoor moet men zich uiterlijk een dag van tevoren aanmelden bij de VVV aan de Hoekse Brink, telefoon (0174) 382456. Ook de kosten (*f*4,50 per persoon) moeten vooraf bij de VVV worden betaald.
In 1997 zijn er nog rondleidingen op 5 en 7 mei; 1, 3, 8, 10, 15, 17, 22, 24, 29 en 31 juli; 5, 7, 12, 14, 19, 21, 26 en 28 augustus; 14, 16, 21 en 23 oktober, alsmede op 30 december. De rondleidingen beginnen om 13.30 uur.

Na afloop is er natuurlijk iets lekkers in het bruine café. FOTO PIET V. NOORT

Kinderfeestjes-team aan de slag gegaan

Een speciaal daarvoor in het leven geroepen team heeft zich deze wintermaanden gebogen over het fenomeen 'kinderfeestjes'. 'Steeds vaker vieren kinderen hun verjaardag met een rondleiding door het Fort', weet coordinator rondleidingen J. Admiraal. 'En wij krijgen heel veel telefoontjes van ouders binnen, die voor de kinderen iets aparts willen organiseren', vertelt VVV-directeur Eefje Drost. De twee zijn samen maar eens om de tafel gaan zitten.
Voor kinderen is het natuurlijk hartstikke spannend om door de lange geheimzinnige gangen van het fort te lopen, om te kijken naar de diorama's en te luisteren naar de gestaag vallende waterdruppels. Toch was er best wel een klein probleem: het is moeilijk om de aandacht van de kinderen vast te houden.
Na een eerste bespreking werd er een speciaal kinderfeestjesteam in het leven geroepen. Zij hebben een fantastisch leuk programma voor de jarige en zijn vriendjes en vriendinnetjes samengesteld.
Het uitgangspunt is een speurtocht door het Fort. Die tocht langs allerlei spannende plekjes, hoekjes en gaatjes is uitgezet door Sandra Ruis. Onder leiding van een speciale 'kinderrondleidster' gaat het feestvierende gezelschap op jacht naar de schat.
De jarige mag zich het middelpunt van het feestje weten. Hij of zij krijgt een heuse helm op en mag het gezelschap aanvoeren. Natuurlijk is er wat lekkers voor iedereen. Natuurlijk krijgt ook iedereen een klein cadeautje mee.
De prijs is zo laag mogelijk gehouden. 'Wij denken dat we rond de zeven gulden vijftig per kind zitten', vertellen Drost en Admiraal 'Nee, dat is niet duur, maar het loopt voor ouders toch snel behoorlijk op, want ze komen vaak met behoorlijk grote groepen vrienden en vriendinnetjes binnen. Het moet natuurlijk leuk blijven voor iedereen.'

VERVOLG VAN PAGINA 3

In september 1989 is het fort elke weekeinde geopend en elk weekend is er ook een extra activiteit. Dan wordt ook besloten voortaan elk eerste weekend van de maand de deuren te openen. Er komt ook een koffiekamer voor het publiek.

Grote verbouwingen

Het jaar 1990 staat in het teken van de grote verbouwingen.
Het gaat er vooral om het fort zoveel mogelijk in de originele staat terug te brengen. Dat betekent vooral muren slopen die de Duitsers er destijds in hebben gezet.
Ook wordt het fort bovenop afgegraven. Daarvoor komt de 102 Bouwmachine Compagnie der Genie in actie. De afgraving is ingepast in het oefenschema.
Overigens komen in 1990 7677 personen een kijkje nemen.

Biber

1991 Is vooral het jaar van de Biber, het eenpersoons duikbootje, dat in mei 1990 uit de monding van de Nieuwe Waterweg was opgevist. Iedereen wil het Duitse kamikaze-bootje wel hebben, maar uiteindelijk blijkt het Fort de gelukkige te zijn, zo deelt de Rotterdamse burgemeester Bram Peper in 1991 mee. Fort-medewerkers gaan onmiddellijk daarna aan de slag om de Biber te restaureren. Op 26 juni 1993 is de restauratie gereed en kan het bootje officieel worden onthuld.
In de volgende Fort Ordonnans gaan we in op de meest recente geschiedenis van het 1e Vrijwilligerslegioen.

Begunstigers

Het Kustverdedigingsmuseum wordt mede in stand gehouden door begunstigers.
Men kan begunstiger worden door minimaal *f*25,- over te maken op rekeningnummer 32.32.90.906 bij de Rabobank; rekeningnummer 81.03.12.328 bij de VSB-bank of Postbanknummer 12.64.57 ten name van de stichting Fort aan den Hoek van Holland.
Met een eenmalige bijdrage van minimaal *f*500,- wordt men 'Begunstiger voor het leven'.
Bedrijven kunnen zich aanmelden als sponsor. Dit kost minimaal *f*300,- per jaar, waarvoor men een naamsvermelding krijgt op het sponsorbord.
Zowel begunstigers als sponsors ontvangen een gezinskaart, waarop tijdens de openingsdagen gratis het Kustverdedigingsmuseum kan worden bezocht. Verder ontvangt men vier keer per jaar de 'Fort Ordonnans'.

REÜNIES

De reünies c.q. oud-gediendendagen worden in 1997 gehouden op 10 en 24 mei.

Op zaterdag 10 mei is de jaarlijkse reünie voor ex-militairen van de Kon. Landmacht.

Op zaterdag 24 mei worden de ex-militairen van de Kon. Marine en het Korps Mariniers in het Fort verwacht.

IN MEMORIAM

De Werkgroep Oud-Gedienden heeft de volgende kennisgeving v overlijden ontvangen:

S. Carpentier - Ltg 1925 15e reg. Infanterie - geboren 9 februari 1905 - overleden 11 november 1996

M. Boei - Ltg 1929 Reg. Kustart. - geboren 12 april 1909 - overleden 12 december 1996

H. Kerkvliet - Ltg 1931 Reg. Kustart. - geboren 1 januari 1911 - overleden 22 jnuari 1997

Namens bestuur en werkgroep hebben we de familie inmiddels onze deelneming betuigd met dit verlies.
De Werkgroep zou het bijzonder op prijs stellen bij verhuizing of overlijden hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk op de ' ogte te worden gesteld.

De bunker moest eerst nog elders in De Hoek worden uitgegraven. FOTO'S: RONALD STAM/WEGENER SUTHOFF WEEKBLADEN

Fikse klus geklaard...

Het bunkertje uit de Eerste Wereldoorlog, dat bij graafwerkzaamheden in Hoek van Holland boven water is gekomen, staat nu op het voorterrein van het Fort.
Het was nog een fiks karwei om 'm naar het Fort te krijgen. Gelukkig kreeg het Fort de hulp van een aantal 'stoere jongens, ferme knapen', die met plezier de klus klaarden.
Wat er precies met het bunkertje gaat gebeuren, is nog niet duidelijk. Misschien wordt het geplaatst aan de andere kant van het Fort, op het terrein aan de zijde van de Nieuwe Waterweg als aandachtstrekker binnen het Waterwegcentrum. Want de plannen voor dat centrum vorderen gestaag.
Het Fort neemt daarin een centrale plaats in. Dezelfde plannen laten nog steeds een toegang zien vanaf de Waterweg-boulevard naar het Fort. Dat moet dan meteen ook een logische 'rode draad' zijn, die de musea binnen de 'Museale Hoek' met elkaar verbindt.
En dan hebben we het natuurlijk ook meteen over 'De Zeehond', de onderzeeer, die als alles doorgaat, bij de Hoekse haven komt te liggen.
Fort-voorzitter Wouters hoopt daar in een volgende Ordonnans meer over te kunnen vertellen.

'Ferme jongens-stoere knapen' hielpen gelukkig graag mee.

'Overal potjes met kwasten'

'Als Willem van der Stap zich ergens druk over kan maken, dan is het wel dat hij zijn spullen niet kan vinden, omdat een ander het gereedschap na het werk niet heeft opgeruimd. Voor hij kan beginnen, moet hij dan eerst het hele fort door. Vaak gaat het om verfkwasten. Jaren terug had hij voor dit probleem een oplossing bedacht, Hij verstopte zijn kwasten, zodat hij de volgende keer zo weer verder kon. Een probleem was dat hij ze soms zo goed verstopte, dat hij ze zelf ook vergat. Zo komt het dat er jaren later bij grote opruimbeurten of sloopwerkzaamheden soms potjes met compleet uitgedroogde kwasten worden gevonden.'
Uit: 'Het 1e Vrijwilligerslegioen'.

Hoog bezoek

Hoewel het Fort een winterstop houdt, gaan de rondleidingen en bezoeken gewoon door. Regelmatig komen er bijzondere bezoekers een kijkje nemen. Kort geleden daalde er een 'hoog gezelschap' de trappen af. Het waren de dagelijkse bestuurders van Hoek van Holland, die de dagelijkse bestuurders van Harwich op bezoek hadden. Nu gebeurt dat wel vaker, maar dit keer zat er een bijzonder tintje aan. De beide gemeenten willen een stedenband aangaan. De supersnelle catamarans van de Stena Line, die binnenkort op de route Hook-Harwich worden ingezet, maken het des te gemakkelijker om straks als overheid, vereniging of instelling even te gaan buurten aan de andere kant van de Noordzee.
En als je dan 'hoog bezoek' binnenkrijgt, dan ga je - het begint een leuke en goede gewoonte te worden - natuurlijk even op bezoek in de trots van Hoek van Holland, het Fort.

FOTO: WESTLANDS FOTOBURO

Het zal je gezegd worden...

Gelukkig konden Rene en Greet Nijland lachen om het spandoek dat de Fort-brandweer voor hen gemaakt had. Want wat stond erop: 'Eindelijk pensioen. Kan hij wat nuttigs gaan doen...' Het zal je toch gezegd worden. Wat was er aan de hand? Rene Nijland, fort-bestuurder van het eerste uur, de man achter de EHBO, die ook de Fort-brandweer een warm hart toedraagt, zette een punt achter zijn artsen-loopbaan. En vierde dat voor zijn naaste medewerkers met een gezellig feestje in het Fort. Maar het Fort zou het Fort niet zijn, als daar niet een 'ludiek' tintje aan zou worden gegeven. Er werd een oude brandweerwagen tevoorschijn gehaald, waarmee Rene en zijn Greet thuis werden opgehaald. Vergezeld door dat spandoek dus... En toen werd het toch nog heel gezellig...

FOTO: WESTLANDS FOTOBURO

'Sneller witten?'

'Om het witten te versnellen, heeft Eric een gifspuit gekocht: het witsel wat verdunnen en spuiten maar. Dat is de theorie. In de praktijk werkt het eigenlijk wat minder, Echt goed spuiten doet het ding niet, Piet van Noort komt ook eens kijken, Hij komt net van zijn werk of moet ernaar toe, want hij draagt zijn uniform van het Marine Bewakingskorps. Eric staat bovenaan de trap en komt al zwaaiend met de gifspuit richting Piet het gaat je af. Plotseling komt er dan toch een hele straal uit. Piet van Noort zit van top tot teen onder een streep verf...
'Uit: 'Het 1e Vrijwilligerslegioen'.

Aanbevolen door...

'Uniek'. Zo wordt het Fort omschreven in het Magazine van de Rotterdamse Kamer van Koophandel van december 1996. In een twee pagina's tellend artikel wordt het Fort uitvoerig beschreven, compleet met foto's. Aanleiding tot het artikel was de donatie die de Kamer deed, waardoor in het Fort het Ministers-diorama in Kamer 2 kon worden ingericht. En het is natuurlijk niet verkeerd, dat ruim 55.000 ondernemers in groot-Rotterdam dit verhaal hebben kunnen lezen. Sponsors worden immers altijd met open armen ontvangen.

STICHTING

Oktober 1997

FORT ORDONNANS

UITGAVE: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM 'FORT AAN DEN HOEK VAN HOLLAND'

Nieuwe bar officieel geopend

Het is één van de eerste warme zaterdagen in augustus. Overdag heeft de temperatuur zo rond de dertig graden celsius gele-n. Tegen de avond wordt het wat koeler. Een zacht zeewindje strijkt over de koepels van het fort als vele vrijwilligers de lange trap afdalen. In de gracht hangen vlaggen, er staan tafels en stoelen. Het is duidelijk tijd voor een feestje.

De barmedewerkenden zijn trots op de opnieuw ingerichte Fort-kroeg. Ronald Stam/Wegener Sijthoff Weekbladen

Nieuwe indeling is het meest opvallend

Aanleiding voor wat een barbecue wordt, is de 'oplevering' van de bar. Lange tijd heeft het fort het zonder z'n 'bruine kroeg' moeten doen.
Het werk zat niet helemaal mee. Al aan het begin van het jaar was de oude bar helemaal gestript. In de kale ruimte werd meteen een verbinding gemaakt tussen de keuken en de bar. Dat scheelt Jaap, Huib, Jan en Gre - de bar-medewerkenden - een hele hoop geloop. Het was overigens niet zo'n klusje van 'o dat doen we even'. Het fort kent nu eenmaal geen muurtjes die je zo maar even weghaalt...
Uiteindelijk kwam het -uiteraard - allemaal weer goed. Het meest opvallende in de nieuwe bar is de indeling. Waar je vroeger aan een van de zijmuren de kwam vond, staat deze nu aan de raamkant. Hierdoor is het mogelijk geworden meer tafels en stoelen neer te zetten. En dat het geheel er dankzij Aad Mostert, Huib de Voogd en Hans Geers perfect en tot in de puntjes afgewerkt bijstaat, hoeft eigenlijk niet eens verteld te worden. Want dat is vanzelfsprekend in het fort...

Afscheid

Overigens kregen mevrouw Miep Jansen en Willem van der Stap samen de eer de bar te openen. Zij werden hiertoe door voorzitter Wil Meier uitgenodigd, nadat ze even daarvoor officieel afscheid hadden genomen als bestuurslid. Wil Meier is Jan Wouters opgevolgd, die op eigen verzoek zijn functie heeft neergelegd. Miep Jansen en Willem van der Stap zijn vanaf het begin bij de stichting betrokken geweest. Voor de trouwe bezoekers van het fort waren ze ook bekende gezichten, want mevrouw Jansen was tijdens open dagen altijd te vinden achter de balie, waar zij de kaartjes verkocht. Willem van der Stap kon - en kun - je altijd met 'maatje Johan' vinden in de drukkerij. Hij gaat daar gewoon mee door. Ook mevrouw Jansen gaat nog door. Zij blijft de donateurs-administratie doen. 'Werkelijk afscheid nemen we dus niet', zou mevrouw Jansen benadrukken. Zij keek nog even terug naar het begin. Elf jaar geleden nam zij afscheid als directeur van de VVV Hoek van Holland. 'Dat had ik nog niet verteld of Rene (Nijland, red.) kwam bij me langs om te vragen of ik niet in het bestuur van het fort wilde komen. Ik zeg tegen hem: wat moet ik daar bij al die kerels?' En natuurlijk ging ze overstag. Terugkijkend zegt ze: 'Het is een leuke club met zoveel vrijwilligers uit alle lagen van de bevolking. Ieder is op zijn of haar eigen manier bezig.' 'Wat gas terugnemen' is voor mevrouw Jansen de reden geweest om uit het bestuur te stappen. 'Ik wil ook voorkomen dat ze straks zeggen: wat doet dat oude dametje hier', zou ze zeggen. Om daarna bij Willem van der Stap in te haken en met ferme pas - vrolijk en vitaal als een jonge meid - richting de bar te lopen.

INHOUD

2
Herinneringen van een oud-gediende

4
GWK-schenking voor Poortershaven-kamer

5
Geweergalerij volgend project